

PŘÍLOHA Č. 6

ANALÝZA CÍLOVÉ SKUPINY

Cílová skupina je svým složením značně různorodá jak z hlediska věku, tak i dosaženého vzdělání. Zahrnuje UoZ, evidované na KoP KrPP ÚP ČR déle než pět měsíců. Dále je vymezena věkem do 50 let a nejméně středním odborným vzděláním ukončeným minimálně výučním listem.

Záměrem je doplnit a tím i pokrýt celé věkové spektrum UoZ s tím, že ostatní projekty ÚP ČR KrPP ošetřují cílové skupiny osob starších, rodičů s dětmi nebo maturantů. Právě z tohoto důvodu byla tentokrát zvolena hranice 50 let věku.

Společným znakem je především nevhodná kvalifikační struktura těchto UoZ. Týká se to především čerstvých absolventů středních a vysokých škol, jejichž kvalifikace je pro zaměstnavatele nevhodná (zpravidla ti, kteří vystudovali favorizovaný obor bez ohledu na nabídku na trhu práce, nebo ti, kteří chybně předpokládali, že o jejich obor bude zájem).

Další segmentem cílové skupiny jsou osoby ve věku od 25 do 40 let. Většinou jsou motivovány k hledání zaměstnání, neztratily schopnost se přizpůsobit novým pracovním podmínkám a mají tak relativně velkou šanci uplatnit se na trhu práce. Velkou roli zde sehrává míra ochoty u konkrétního člověka se dále vzdělávat a aktualizovat svou kvalifikaci (všechny odborné informace i konkrétní praktické zkušenosti potvrzují, že tato míra je výrazně individuálně diferencovaná a s vyšším vzděláním vzrůstá a naopak čím nižší vzdělání, tím větší nezájem o další vzdělávání). V řadě případů jde ale o osoby, které nemají vlivem svého sociálního, kulturního či jiného znevýhodnění kombinovaných s nízkou, zastaralou či nevhodnou kvalifikací potřebné předpoklady pro výkon zaměstnání. Dlouhodobý neúspěch je dohnal k rezignaci či v nich podnítil alternativní způsoby zajištění existence (závislost na podpoře v nezaměstnanosti a sociálních dávkách, práce na černo apod.). Pro opětovný návrat na trh práce a do společnosti potřebují individualizovanou, náročnější péči a větší podíl motivačních aktivit a podpůrných prostředků, než jsou schopny poskytnout standardizované služby v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

Relativně početnou skupinu představují také UoZ ve věku 40 - 50 let. V tomto věku nastupuje konečná fáze střední dospělosti. Jedinec má většinou založenou rodinu, povolání a ví, co v životě dokázal. Základními aspekty života dospělého člověka se stávají rodina, zaměstnání a případně různé záliby. Leitmotivem života osob s nižším vzděláním bývá starost o rodinu (ve smyslu zajištění jejich existenčních potřeb, jako je např. obživa nebo bydlení), u osob s vyšším vzděláním převládá úsilí o seberealizaci (využití svých schopností, tvůrčí aktivita).

Může se vyskytnout ale i krize středního věku, ve které jedinec zvažuje, co opravdu dokázal ve vztahu k tomu, co dokázat chtěl. Tuto krizi mohou doprovázet psychosomatické problémy, manželské či partnerské rozkoly, depresivní projevy. Rizikovou fází je také období odchodu dospělého dítěte z domova - zde se může u rodičů objevit tzv. syndrom prázdného hnízda, který charakterizují pocity určité prázdnoty, částečné ztráty smyslu života apod. Rovněž se v této souvislosti mohou projevit nějaké dosud neřešené partnerské problémy. Krize se většinou objevuje kolem 40. roku, ale může mít svůj nástup i kolem 50. roku života. V této době se člověk ohlíží zpět a hodnotí svůj dosavadní život; zároveň si reálně připouští, že konec života není už tak v nedohlednu, jak to vnímal dříve. Emočně je jedinec citlivější, mnohem více náchylný k rozporům či konfliktům. Pokud je v tomto životním období jedinec bez stálého zaměstnání může to mít dopad na jeho:

- Psychiku – ta může být ohrožena depresivními projevy; nižším sebehodnocením; ztráty respektu vůči sobě; ztráty vizí do budoucna atp.
- Zdravotní stav – mohou nastat různá psychosomatická onemocnění, příp. i psychiatrická
- Sociální vztahy – ztráta respektu okolí, sociální exkluze, nižší sociální status
- Manželské zázemí – partnerské vztahy mohou být výrazně narušeny zejména pokud ztratí práci muž, který i v dnešní době sociálně nese status živitele rodiny; může mu být vytýkána nižší aktivita, schopnost, dravost. Vzhledem k tomu, že rodinu v tomto období opouští děti a hledají si svoji cestu, je situace ještě komplikovanější.
- Finanční situaci – všechny zmíněné vrstvy doprovází pokles životní úrovně, která silně souvisí i s pocitem životní nespokojenosti.

Toto období doprovází i tzv. involuce, tj. úbytek některých schopností a dovedností a fyziologických funkcí (kognitivní, sexuální, neurologické funkce). S touto skutečností se jedinec špatně vyrovnává. K těmto faktorům se v některých případech přidává ještě další komplikující skutečnost - v době, kdy dospělí bilancují svoji první polovinu života, zpravidla procházejí jejich potomci náročnou etapou dospívání. Z těchto důvodů je tato část cílové skupiny emociálně nejzranitelnější a vyžaduje citlivý a taktní přístup.